

Debreceni **S**

Z

E

M

L

E

Tudomány
és kultúra

2018/3

Szerkesztik:

ifj. Barta János *főszerkesztő*   Kovách Ádám *főszerkesztő-h.*
Szerkesztőbizottság: Bazsa György *elnök*, *tagok:* Angi János
Baráth Béla, Csorba Péter, Pallai László, Papp Gábor, Pusztai
Gábor, Rácz István, Udvardy Antal, Virágos Márta

A szerkesztőség címe:

Debreceni Szemle, Szerkesztőségi titkárság
Dancs Ágnes *kuratóriumi és szerkesztőbizottsági titkár*
Debrecen, Egyetem tér 1.
Postacím: 4002 Debrecen, Pf. 400
Telefon: 06 (52) 512-900/22133, 22388 mellék
E-mail: szemle@unideb.hu
URL: <http://szemle.unideb.hu>

Kiadja:

A „Debreceni Szemle” Alapítvány

Kuratórium és Szerkesztőbizottság:

Orosz István <i>elnök</i>	Bazsa György <i>alelnök</i>
Abádi Nagy Zoltán	Mazsu János
Bitskey István	Sipka Sándor
Gaál Botond	Szabó József
Gergely Pál	Virágos Márta
Jávor András	

2014-től megjelenik negyedévente a
<http://szemle.unideb.hu> weboldalon is

Előfizethető, illetve a megjelenés támogatható

Debreceni Szemle 11625009-07950000-25000006 sz. számláján.
Éves előfizetési díj 2.000 Ft.
Bank neve: Erste Bank Hungary Zrt., SWIFT kód: GIBA HU HB
Árusítás: Alternatív könyvesbolt, Debrecen, Hatvan u. 1.

DEBRECENI SZEMLE

TUDOMÁNY ÉS KULTÚRA

Debrecen és a régió tudományos műhelyeinek folyóirata

XXVI. ÉVF.

ÚJ FOLYAM

2018. III. NEGYEDÉV

Az első folyam 1927-től 1944-ig jelent meg.

TANULMÁNYOK

<i>Orosz István: Életben tartott örökség</i>	235
<i>Maticsák Sándor: „A tízmillió nyelvész országa” – tények és tévhitek a magyar nyelv eredetéről</i>	240
<i>Kálnási Árpád: A debreceni cívis népnyelv</i>	258
<i>Nagy Gábor: Városi és egyházi kormányzás Debrecenben kálvini szigorral</i>	267
<i>Kovács Péter: Debrecen modern építésze (1945–1975)</i>	277
<i>Bánóczki Krisztina: Az érvényes éghajlatváltozási, táj- és területfejlesztési stratégiák Hajdú-Bihar megyére vonatkozó részeinek elemzése</i>	289
<i>T. Kiss Tamás: Adalékok a közművelődés „életrajzához” és annak hátteréhez</i>	300
<i>Fári Miklós – Kurucz Erika – Domokos–Szabolcsi Éva: Újabb adatok a magyar genetika történetéhez. II.</i>	311
<i>Tóth Tibor: A nemzetiszocialista Németország szociálpolitikája 1933–1939.</i>	322

A TUDOMÁNYOS ÉLET ESEMÉNYEI

<i>Nyul Gábor: Szele Tibor emlékülés</i>	337
<i>Phan Viet Thu: HUN-VIET nemzetközi konferencia</i>	340

KÖNYVSZEMLE

<i>Glant Tibor: A szent korona amerikai útja és hazatérése (Virágos Zsolt)</i>	342
<i>A magyar békeküldöttség naplója (Zeidler Miklós, szerk) (Uzonyi Anita)</i>	347
<i>Pusztai Gábor: Menekülés az idegenbe. Székely László élete és irodalmi munkássága (Gera Judit)</i>	350
<i>Kölesériana 1–3. (Oláh Róbert)</i>	352
„...SZELÍD, DE SZIGORÚ ÉS EGYBEN NAGYON IGAZSÁGOS BÁNÁSMÓDBAN...” <i>Arisztokraták nevelése-oktatása Magyarországon a XIX–XX. században (Rébay Magdolna, szerk.) (Zsoldos Ildikó)</i>	358
<i>E számunk szerzői</i>	361
<i>Contents</i>	362

Támogatóink

Debreceni Egyetem
www.unideb.hu

Debreceni Universitas Nonprofit Közhasznú Kft.
www.debreceniuniversitas.hu

Debreceni m. j. Város és a Debreceni Egyetem
Művészeti és Közművelődési Bizottsága

A Magyar Tudományos Akadémia Debreceni Területi Bizottsága
<http://tab.mta.hu/debreceni-teruleti-bizottsag>

THE DEBRECEN REVIEW – SCIENCE AND CULTURE

is an academic quarterly that publishes studies in the humanities as well as in the social and natural sciences, focusing on the findings of recent research in these disciplines. Since it appeals to a wide and educated public, it aims to combine scientific exactness with readability in its style.

Drawing upon the centuries-old academic traditions of the city, *Debreceni Szemle* has adopted and continues the legacy of its predecessor with the same title, which was published between 1927 and 1944.

Although *Debreceni Szemle* is mainly reliant on and addresses the intellectuals of the Debrecen region, it also publishes contributions by leading experts both in Hungary and abroad.

In addition, the journal reports on scientific and cultural events of the region, especially on those organized by the University of Debrecen and the Regional Centre of the Hungarian Academy of Sciences. Events related to the city from anywhere in the world are also given detailed coverage.

Debreceni Szemle was launched by Debrecen Universitas (the legal predecessor of the University of Debrecen) in cooperation with the Debrecen Committee (the present Regional Centre) of the Hungarian Academy of Sciences in 1993 with the support of the municipality of Debrecen.

Nyomdai munkálatok: Kapitális Kft., Debrecen
Felelős vezető: Kapusi József ügyvezető
Nyomdai előkészítés: Dancs Ágnes és Udvardy Antal
Megjelenik 2018 októberében
HU ISSN 1218-022X

500,- Ft

DEBRECENI SZEMLE – TUDOMÁNY ÉS KULTÚRA

Tudományos folyóirat, amely a humán és a társadalomtudományok, valamint a természet- és műszaki tudományok minden ágának legújabb eredményeivel – és nem csak a régióban vagy hazánkban elértokről – kívánja megismertetni a széles értelemben vett tudományos értelmiséget. Tanulmányainak tárgyalásmódja: stílusa, nyelvezete olyan, hogy befogadható legyen az illető tudományterületet nem művelő kutató és érdeklődő értelmiségi számára is.

A Debreceni Szemle az ugyanilyen címen *1927 és 1944* között megjelent folyóirat folytatójának tekinti magát, épít a századokon át kisu-gárzó debreceni kulturális hagyományokra.

A folyóirat támaszkodik a város, a megye és a régió tudományos és kulturális potenciáljára, de *országosan csaknem egyedülálló célkitűzésének* megfelelően a szóban forgó tudományterületek legjobbjai tollából közöl tanulmányokat.

A Debreceni Szemle ugyanakkor hírt ad a város és a régió tudományos eseményeiről (elsősorban a Debreceni Egyetem és a Debreceni Akadémiai Bizottság rendezvényeiről), illetve az ilyen eseményekről bárhol a világon, ha azokban a debrecenieknek lényeges szerepük volt.

A Debreceni Szemlét 1993-ban a Debreceni Egyetem jogelődjét képező Debreceni Universitas, valamint az MTA Debreceni Akadémiai Bizottsága, DAB – (mai nevén: MTA Debreceni Területi Bizottsága) indította újra Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának akkori támogatásával.

Gerincfelirat
Gerincfelirat